

Osavuosisikatsaus 31.7.2022

Kirkkonummen kunta

Perusturvan palvelualue

Perusturvalautakunta

Perusturvan palvelualue

Tuloslaskelma

Perusturvalautakunta	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Toimintatuotot	8 124 403	4 165 816	51,28 %	4 026 587	3,46 %	16 911 615
Myyntituotot	1 906 800	728 083	38,18 %	786 653	-7,45 %	1 931 019
Maksutuotot	5 143 900	2 714 733	52,78 %	2 787 611	-2,61 %	5 000 930
Tuet ja avustukset	389 703	509 404	130,72 %	251 676	102,41 %	9 573 813
Muut toimintatuotot	684 000	213 597	31,23 %	200 647	6,45 %	405 854
Toimintakulut	-122 751 870	-75 956 427	61,88 %	-73 260 422	3,68 %	-126 316 029
Palkat ja palkkiot	-24 653 134	-13 743 746	55,75 %	-13 954 089	-1,51 %	-23 578 507
Henkilösivukulut	-6 561 319	-3 637 784	55,44 %	-3 821 041	-4,80 %	-6 405 239
Palvelujen ostot	-84 373 842	-54 347 549	64,41 %	-51 751 068	5,02 %	-89 760 530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 092 250	-1 931 435	62,46 %	-1 902 159	1,54 %	-3 337 652
Avustukset	-3 112 300	-1 657 729	53,26 %	-1 579 078	4,98 %	-2 661 405
Muut toimintakulut		-638 183	66,55 %	-252 986	152,26 %	-572 694
Toimintakate	-114 627 467	-71 790 610	62,63 %	-69 233 835	3,69 %	-109 404 414
Sisäiset tuotot yhteensä	0	88 369	0,00 %	82 876	6,63 %	212 674
Sisäiset menot yhteensä	-6 818 214	-3 520 856	51,64 %	-2 802 755	25,62 %	-5 530 044
joista:						
ICT-palvelut	-925 501	-831 472	89,84 %	-708 915	17,29 %	-1 145 762
Puhtauspalvelut	-121 400	-122 515	100,92 %	-125 559	-2,42 %	-221 142
Rakennusten vuokrat	-464 000	-171 783	37,02 %	-114 159	50,48 %	-197 737
Taloudellinen tuloksellisuus	TA 2022	TOT 7/2022		TOT 7/2021		TP 2021
Asukasmäärä 31.12.	40 803	40 803	0	40 410	0	40 441
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-2 809	-1 759	0	-1 713	0	-2 705

Palveluryhmien tuloslaskelmat

Hallintopalvelut	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	1 000	48 575	4 857,52 %	316	15 293,83 %	3 231
Ulkoiset toimintamenot	-1 284 756	-689 882	53,70 %	-582 993	18,33 %	-1 179 311
Toimintakate	-1 283 756	-641 307	49,96 %	-582 678	10,06 %	-1 176 080
sisäiset toimintatuotot	0	0	0,00 %	0	0,00 %	185
sisäiset toimintamenot	-59 354	-63 707	107,34 %	-22 224	186,66 %	-48 487
Perhepalvelut	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	257 800	129 418	50,20 %	142 879	-9,42 %	861 713
Ulkoiset toimintamenot	-13 203 365	-7 690 608	58,25 %	-7 594 012	1,27 %	-13 220 224
Toimintakate	-12 945 565	-7 561 190	58,41 %	-7 451 133	1,48 %	-12 358 511
sisäiset toimintatuotot						
sisäiset toimintamenot	-859 362	-478 149	55,64 %	-442 995	7,94 %	-807 594
Terveyspalvelut	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	2 188 900	1 000 590	45,71 %	1 196 414	-16,37 %	9 356 160
Ulkoiset toimintamenot	-15 471 598	-10 505 911	67,90 %	-11 765 174	-10,70 %	-20 914 162
Toimintakate	-13 282 698	-9 505 321	71,56 %	-10 568 760	-10,06 %	-11 558 002
sisäiset toimintatuotot	0	418	0,00 %	925	-54,83 %	1 434
sisäiset toimintamenot	-2 175 720	-889 272	40,87 %	-622 316	42,90 %	-1 446 730
Erikoissairaanhoito	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	15 000	30 870	205,80 %	4 800	543,12 %	457 880

Ulkoiset toimintamenot	-44 960 125	-27 683 199	61,57 %	-25 708 967	7,68 %	-41 539 015
Toimintakate	-44 945 125	-27 652 329	61,52 %	-25 704 167	7,58 %	-41 081 135
sisäiset toimintatuotot						
sisäiset toimintamenot						

Työikäisten palvelut	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	1 988 944	954 615	48,00 %	649 661	46,94 %	1 439 921
Ulkoiset toimintamenot	-23 257 547	-11 881 540	51,09 %	-12 726 799	-6,64 %	-22 269 284
Toimintakate	-21 268 603	-10 926 925	51,38 %	-12 077 139	-9,52 %	-20 829 364
sisäiset toimintatuotot	0	82 972	0,00 %	74 906	10,77 %	197 083
sisäiset toimintamenot	-1 485 156	-849 932	57,23 %	-484 071	75,58 %	-930 200

Ikäihmisten palvelut	TA 2022	TOT 7/2022	Tot. %	TOT 7/2021	Muutos %	TP 2021
Ulkoiset toimintatuotot	3 672 759	2 001 747	54,50 %	2 032 517	-1,51 %	4 792 710
Ulkoiset toimintamenot	-24 574 479	-17 505 286	71,23 %	-14 882 475	17,62 %	-27 194 032
Toimintakate	-20 901 720	-15 503 539	74,17 %	-12 849 958	20,65 %	-22 401 322
sisäiset toimintatuotot	0	4 979	0,00 %	7 044	-29,32 %	13 972
sisäiset toimintamenot	-2 238 622	-1 239 795	55,38 %	-1 231 149	0,70 %	-2 297 034

Poikkeamat ja olennaiset muutokset

Perusturvapalvelujen palvelualueen tammi-heinäkuun 2022 ulkoinen toimintakate on 71,8 miljoonaa euroa, kun viime vuoden vastaavana ajankohtana toteuma oli 69,2 miljoonaa euroa. Kustannukset ovat täten 2,6 miljoonaa euroa ja 3,7 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suuremmat.

Perusturvan oman toiminnan ulkoinen toimintakate ilman erikoissairaanhoidoa on 44,1 miljoonaa euroa, kun viime vuoden vastaavan ajankohdan toteuma oli 43,2 miljoonaa euroa. Toimintakate on siis 0,6 miljoonaa euroa ja 1,4 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suurempi.

Erikoissairaanhoidon toteuma on tällä hetkellä 27,7 miljoonaa euroa, kun viime vuoden vastaavana ajankohtana kustannukset olivat 25,7 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna kustannukset ovat 1,9 miljoonaa euroa ja 7,6 % suuremmat. HUS-erikoissairaanhoidon määrärahojen toteutumista seurataan HUSin oman kuukausiseurantajärjestelmän avulla, sillä kuntalaskutus perustuu muutaman kerran vuodessa oikaistaviin ennakkolaskuihin. Tämän kuukausiseurantajärjestelmän tietoihin perustuvan ennusteen perusteella erikoissairaanhoidon määrärahat tulevat riittämään.

Merkittävin kasvu on tapahtunut ikäihmisten palvelujen palveluryhmässä, jonka toimintakate on kasvanut 12,8 miljoonasta eurosta 15,5 miljoonaan euroon eli 20,7 % vuodesta 2021. Kasvuun ovat vaikuttaneet hoiva- ja sairaalapalvelujen ostot ja kotihoidon hankaluudet henkilöstön saatavuudessa, mikä on johtanut vuokratyövoiman käyttöön.

Hoiva- ja sairaalapalvelujen osto on noussut tammi-heinäkuussa 7,4 miljoonaan euroon 5,5 miljoonasta eurosta, eli kasvua vuodesta 2021 on 33,2 %. Syynä on pitkälti Espoon sairaalan käytön aiheuttamat kustannukset, jotka ovat nousseet 3,4 miljoonasta eurosta 5,0 miljoonaan euroon. Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa sairaalan yksikköhinnat olivat korkeammat kuin vuoden 2021 tammi-kesäkuussa, mikä yhdessä yhtä korkean käyttöasteen kanssa johti kustannusten kasvuun. Sairaalasta ostettujen hoitopäivien määrää on kuitenkin pyritty vähentämään mm. Kaunialan sairaalasta hankittavilla sairaanhoito- ja kuntoutuspaikoilla. Hoitopäivien määrä on nyt 6 % viime vuotta alhaisempi, ja Espoon sairaalan kustannusten ennustetaan palautuvan lähelle vuoden 2021 tasoa.

Kotihoidon palveluyksikön toimintakate on vuoden 2022 heinäkuussa 2,7 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 10,4 % kasvua vuoden 2021 heinäkuun 2,4 miljoonasta eurosta. Vuokratyövoiman kustannukset ovat kasvaneet 0,5 miljoonaa euroa vuodesta 2021, eli paljon enemmän kuin henkilöstökulut ovat pienentyneet.

Perusturvan palveluryhmistä työikäisten palvelut on parantanut tulostaan eniten verrattuna edellisvuoteen. Työikäisten palvelujen ulkoinen toimintakate on 10,9 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 9,5 % laskua verrattuna vuoden 2022 heinäkuun 12,1 miljoonaan euroon. Tulokseen on vaikuttanut erityisesti palvelujen ostojen kustannusten lasku vammaispalveluissa. Heinäkuussa 2022 vammaispalveluja on ostettu 6,9 miljoonalla eurolla ja heinäkuussa 2021 8,0 miljoonalla eurolla, mikä tarkoittaa 13,0 % laskua. Taustalla on pääasiassa kehitysvammaisten palvelujen hintojen lasku vuonna 2021 tehdyn kilpailutuksen seurauksena.

Myös terveystieteiden palveluryhmän toimintakate on hieman parempi kuin vuonna 2021, johtuen pitkälti koronatestauksen kustannusten pienentymisestä. Terveystieteiden palvelujen ulkoinen toimintakate on heinäkuussa 2022 9,5 miljoonaa euroa, kun se oli 10,6 miljoonaa euroa, 10,1 % lasku. Vuoden 2021 heinäkuussa koronatestaukseen oli käytetty 3,0 miljoonaa euroa, kun taas kuluvan vuoden heinäkuussa summa on noin puolet siitä, 1,4 miljoonaa euroa.

Perusturvan tietojärjestelmäpäivityksiin on varattu talousarvion investointiosassa 406 000 euroa, josta on heinäkuussa 2022 mennyt 21 000 euroa. Järjestelmäpäivitysten laskuja alkaa tulla myöhemmin kuluvan vuoden syksyllä. Kirkkonummen uuden hyvinvointikeskuksen käyttäjän erillishankintoihin kuuluviin suunnittelukustannuksiin on varattu investointiosassa 100 000 euroa, josta on heinäkuussa 2022 käytetty 36 000 euroa.

Koronan aiheuttamat kustannukset ovat jääneet tammi-heinäkuussa 2022 vuotta 2021 alhaisemmiksi. Kustannuksia on kirjattu 2,8 miljoonaa euroa, kun vuonna 2021 kustannuksia kirjattiin 4,2 miljoonaa euroa.

Heinäkuun 2022 tilanteeseen perustuvan ennusteen perusteella perusturvan omaan toimintaan varattu 69,7 miljoonan euron ulkoinen toimintakate tulee todennäköisesti ylittymään arviolta 5,6 miljoonalla eurolla, ennen vuotta 2022 koronan hoidosta aiheutuneista kustannuksista tulevaa valtionapua. Valtioneuvosta on 8.8.2022 aloittanut lausuntokierroksen asetuksesta valtionavustuksesta covid-19-epidemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin vuonna 2022, jossa koronakustannuksia korvataan viime vuotta vastaavalla tavalla, mutta pienemmillä yksikköhinnoilla. Valtionavulla perusturvan ulkoisen toimintakatteen ylitys tulee oletettavasti jäämään 2,9 miljoonaan euroon.

Toiminnan painopistealueet

- Palveluketjujen ja prosessien kehittäminen monialaista yhteistyötä painottaen
- Sujuva hyvinvointikeskuksen käyttöönotto
- Hyvinvointikeskuksen rakentamisen kokonaissuunnitteluun osallistuminen
- Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen
- Väestörakenteen muutosten ennakoiminen pitkän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelussa
- Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen uudistukseen osallistuminen

Koronaepidemia on jatkunut jo 2,5 vuotta ja epidemian vaikutukset sosiaali- ja terveystieteiden tuottamiseen ovat edelleenkin merkittävät. Valtaosa väestöstä on saanut kolmannen rokotteen jo talvella 2021–2022, mutta rökotustoiminta jatkuu edelleen ja neljänsiä rökotteita aloitettiin antamaan THL:n (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos) suosituksen mukaisesti heinäkuussa 2022. Tartunnan jäljitystyöstä luovuttiin kokonaan kevään 2022 aikana.

Koronaepidemiolla ja siihen liittyvillä rajoitustoimilla ja suosituksilla on ollut merkittäviä vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja elinoloihin, palvelujärjestelmään ja palvelujen käyttöön. Epidemia on vaikuttanut monin

tavoin ihmisten arkielämään ja elintapoihin. Sähköinen asiointi ja etätyö ovat lisääntyneet. Koronaepidemiolla on ollut merkittäviä vaikutuksia niiden henkilöiden toimeentuloon ja hyvinvointiin, jotka ovat olleet jo ennen epidemiaa eri tavoin vaikeissa sosiaalisissa tilanteissa. Tällaisia vaikeassa tilanteessa olevia ovat esimerkiksi toimeentulotuen tarpeessa olevat henkilöt, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat, asunnottomat sekä ulkomaalaistaustaiset työkäiset. Monet riskiryhmät jäivät palvelujen ulkopuolelle tai ilman palveluja, kun henkilökohtaista palvelua ja ryhmämuotoista toimintaa rajoitettiin. Vuoden 2022 aikana palvelut ovat kuitenkin palautuneet lähes samankaltaisiksi kuin ennen pandemiaa. Etätyö ja erityisesti Teams-kokoukset ovat lisääntyneet verrattuna ennen pandemiaa olevaan aikaan. Tämä tarkoittaa käytännössä ajan säästämistä ja kokousmatkojen vähentymistä työntekijöiden työssä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toimintaa käynnistettiin muutosjohtajien toiminnan johdolla eri palveluiden kehittämissäryhmissä jo syksystä 2021 alkaen. Hyvinvointialueelle valittiin valtuusto ja hallitus syksyllä 2021. Hyvinvointialueen johtajaksi valittiin Sanna Svahn valtuuston kokouksessa Kirkkonummen Majvikissa 17.5.2022. Kunnat vastaavat sote-palveluiden tuottamisesta vuoden 2022 loppuun saakka ja 1.1.2023 alkaen palveluiden järjestäjänä on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella tuotetaan Espoon, Hangon, Inkoon, Karkkilan, Kauniaisten, Kirkkonummen, Lohjan, Siuntion, Raaseporin ja Vihdin sosiaali- ja terveyspalvelut sekä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelut. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita peruspalveluita kustannustehokkaasti. Ongelmiin tulisi puuttua varhain ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Kuntiin tulee jäämään ns. hyte-työ (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen), asumisneuvonnan palvelut sekä Ohjaamon toiminta. Lisäksi maahanmuuttajatyön koordinointi jää kuntien vastuulle sekä työllistämispalvelut.

Kirkkonummen hyvinvointikeskus, Kyrkslätt's välfärdscentral valmistui kevään 2022 aikana ja luovutettiin kunnalle 22.6.2022. Kunnanhallitus päätti keväällä 2022, että toiminta hyvinvointikeskuksessa aloitetaan 1.12.2022. Tarkoituksena oli optimoida hyvinvointikeskuksen käyttöönotto kalusteiden toimitusten osalta niin, että toiminta ja palvelut voidaan turvata hyvinvointialueen käynnistyessä 1.1.2023. Sisäinen vuokra ja kalusteleasingmaksut haluttiin minimoida siirtämällä käyttöönottoa alkusyksystä 1.12. tapahtuvaksi.

Perusturvapalveluiden henkilöstö on ollut rakentamisen alusta alkaen mukana toiminnan suunnittelutyössä ja viimeisimmät kuukaudet painopiste on ollut käyttäjähankintojen hankintaprosessien valmistelussa yhteistyössä kunnan hankintayksikön kanssa ja hyvinvointikeskuksen kalustamisessa. Henkilöstö on tutustunut tiloihin jo keväällä 2022 ns. orientaatiokävelyjen avulla.

Uuden hyvinvointikeskuksen osalta talousarvion investointiosioon on varattu 100 000 euroa mm. opaste-, atk- ja hankesuunnitteluun. Käyttötalouden puolelle hyvinvointikeskuksen irtaimiston hankkimiseen leasing-rahoitusta käyttäen on varattu 300 000 euroa.

1.7.2021 tuli voimaan asiakasmaksulain uudistus, jonka seurauksena kasvanut osa vastaanottokäynneistä tuli asiakkaille maksuttomiksi. Tämän lisäksi 1.1.2022 tuli voimaan uudistuksen kohta, joka lisäsi asiakasmaksujen maksukattoon vaikuttavien käyntityyppien määrää. Perusturvan toimintatuottojen ennustetaan pienevän vuonna 2022 ja talousarviossa niihin on varattu 8,1 milj. euroa. Heinäkuussa 2022 ulkoisia toimintatuloja on tullut 4,2 miljoonaa euroa. Kasvua on tullut edellisvuodesta 3,5 %, mutta tuloja on tullut talousarviossa ennustettua vähemmän.

Kirkkonummi on mukana sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän Apotin hankinnassa, jonka käyttöönotto on lykätty siten, että aluehallinto tekee käyttöönottopäätöksen. Kirkkonummi ei tule ottamaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä asiakas- ja potilastietojärjestelmää Apottia käyttöön vuonna 2022 hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen (Vate) tekemän päätöksen mukaisesti. Apotin koulutustarpeen poistuessa voidaan säästyvällä työpanoksella vastaavasti vähentää hoitovelkaa. Investointeihin on varattu 150 000 euroa nykyisten ohjelmistojen

päivityskustannuksiin. Tämä määräraha ei riitä olemassa olevien ohjelmistojen päivityskustannuksiin ja kevään aikana haettiin ohjelmistopäivityksiin lisämäärärahaa.

Vuoden 2020 alusta tuli voimaan lastensuojelulain muutos, jonka mukaan jälkihuollon päättymisen ikäraja nousi 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen. Tämä on lisännyt jälkihuollon asiakkuudessa olevien nuorten määrää ja määrä tulee lisääntymään tasaisesti vielä tulevaisuudessakin. Loppuvuodesta 2021 eduskunnassa päätettiin lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoituksesta. Mitoituksen mukaan yhdellä lastensuojelun sosiaalityöntekijällä voi olla vastuullaan 35 asiakaslasta. Vuodesta 2024 alkaen mitoitus olisi 30 lasta/sosiaalityöntekijä. Lainsäädännön uudistamista jatketaan, jotta lasten ja perheiden tuen tarpeisiin voitaisiin vastata paremmin avo-, sijais- ja jälkihuollon palveluissa. Muista lastensuojelulakiin suunnitelluista muutoksista annetaan hallituksen esitys vuoden 2022 aikana.

Syöpäseulonnat ovat osa terveydenhuoltolain mukaista ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa. Vastuu seulonnoista on kunnalla. Valtioneuvosto muutti 12.8.2021 seulonnoista annettua asetusta siten, että suolistosyövän seulonta otetaan käyttöön asteittain valtakunnallisesti kaikille 56–74-vuotiaille. Seulonta toteutetaan kahden vuoden välein. Vuonna 2022 suolistosyöpäseulonta aloitettiin koko maassa 60–68-vuotiaille miehille ja naisille. Seulonta laajenee ikäryhmittäin niin, että vuonna 2031 kaikki 56–74-vuotiaat ovat mukana. Muutos tuli voimaan 1.1.2022. Vastaavalla toimintamallilla yhteistyössä HUS Diagnostiikkakeskuksen kanssa tuotetaan jo käytössä oleva kohdunkaulasyövän seulonta Kirkkonummella. Kunta järjestää positiivisen tuloksen saaneiden jatkotutkimukset.

Perusturvan palveluiden järjestämisen näkökulmasta haasteena on kunnan ikärakenteen muutos, mihin liittyy ikääntyneiden määrän ja suhteellisen osuuden kasvu. 65–74-vuotiaiden määrä kasvoi 2010-luvulla Kirkkonummella voimakkaasti ja kasvu jatkuu huomattavana myös 2020-luvulla. Kasvua selittää etenkin kunnan ikärakenne ja siinä tapahtuvat muutokset. Kirkkonummen ikärakenteen ja ikääntymisen nopea muutos näkyy kunnassa 2020-luvulla etenkin 75–84-vuotiaiden ikäryhmässä, joiden osuus kasvaa jopa 67 prosentilla 2020-luvun aikana. Voimakas kasvu heijastuu kaikille Kirkkonummen tarkastelualueille. Yli 85-vuotiaiden määrä yli kaksinkertaistuu Kirkkonummella 2020-luvun aikana. Iäkkään väestön voimakas kasvu heijastuu kaikille Kirkkonummen tarkastelualueilla 2020-luvun aikana. (Kirkkonummen osa-alueittainen väestöennuste. VTT Timo Aro ja VTM Rasmus Aro. Tammikuu 2021)

Vanhuspalvelulain mukaan iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon henkilöstömitoituksen on oltava vuoden 2022 alusta lukien vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden. Henkilöstömitoitus vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee täysimääräisesti voimaan 1.4.2023. Kyse on lakisääteisestä vähimmäismitoituksesta, joka koskee sekä julkisia että yksityisiä palveluja. Mitoituksen on oltava korkeampi, jos asiakkaiden toimintakyky ja palvelutarve sekä palvelujen laadun varmistaminen sitä edellyttävät.

Kevään 2022 aikana ikäihmisten palveluiden henkilöstön saatavuudessa on ollut merkittäviä haasteita. Henkilöstö on vaihtunut paljon ja tilannetta ei ole helpottanut hoitoalan työtaistelutoimenpiteet (vuoronvaihto- ja ylityökielto). Vuokratyövoimaa on jouduttu käyttämään paljon ja tämä on näkynyt merkittävänä kustannusten nousuna ikäihmisten palveluissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu
<p>Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintojen kehittäminen ja toteuttaminen hankaloitui koronan johdosta vuonna 2021. Työtä jatketaan vuonna 2022 yhteistyössä eri palveluyksiköiden kanssa vuoden 2021 kokemusten pohjalta.</p>	<p>Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan toteuttaminen monialaisesti ja asiakaslähtöisesti. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan vaikuttavuuden arviointi aikuisväestön hyvinvointimittarin / Kyky - viisarin avulla.</p>	<p>Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmiä on vuonna 2022 syksyllä tähän mennessä suunniteltuna kaksi, joista uutena aloittaa sosiaalisen kuntoutuksen ryhmä yhteistyössä kirkon diakoniatyön kanssa. Keväälle suunniteltu ryhmä peruuntui heikon osallistujamäärän takia. Vaikuttavuuden arviointimenetelmiä rakennetaan, kun asiakaskohderyhmä tarkentuu.</p>	<p>Palvelujohtaja, työkaisten palvelut</p>
<p>Lastenpsykiatrian läheteiden määrä erikoissairaanhoidon on kasvanut muita HUS-alueen kuntia enemmän useamman vuoden ajan.</p> <p>Erikoissairaanhoidon tehtyjen lastenpsykiatrian läheteiden määrä (sis. pth + yksityinen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vuonna 2016: 87 • vuonna 2017: 104 • vuonna 2018: 113 • vuonna 2019: 132 • vuonna 2020: 128 • vuonna 2021: 106 	<p>Kehitetään lastenpsykiatrian hoitoketjua/-prosessia perusterveydenhuollossa monialaisella yhteistyöllä.</p> <p>Erikoissairaanhoidon tehtyjen lastenpsykiatrian läheteiden määrä (sis. pth + yksityinen). Tavoite vuonna 2022: enintään 120</p> <p>Osuus lapsista, joille palvelutiimi pystyi toteuttamaan sopivat perustason palvelut 6 kuukaudessa Tavoite: 80 %</p> <p>Palvelutiimin suunnitteleman avun vastaanottaneiden perheiden osuus Tavoite: 90 %</p>	<p>Erikoissairaanhoidon tehtyjen lastenpsykiatrian läheteiden määrä (sis. pth + yksityinen). Tilanne 31.7.2022: 51 lähetettä</p> <p>Osuus lapsista, joille palvelutiimi pystyi toteuttamaan sopivat perustason palvelut 6 kuukaudessa Tilanne 31.7.2022: tavoite toteutunut</p> <p>Palvelutiimin suunnitteleman avun vastaanottaneiden perheiden osuus: Raportoidaan toimintakertomuksen yhteydessä.</p>	<p>Palvelualuejohtaja, perusturvapalvelut</p>
<p>Kirkkonummelaisten nuorten päihteiden käyttö vähenee; lähtötaso kouluterveyskyselyn tulos</p>	<p>Toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sairaanhoidtajaresurssin siirtäminen aikuisten palveluista nuorten palveluihin 2. Ehkäisevän päihdetyön osaamisen kehittäminen yhdessä eri toimijoiden (kuten koulu- ja opiskeluhuollon kanssa) 3. Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelman laatiminen (pääpaino ehkäisevässä työssä on yläkouluissa ja lukioissa) <p>Kohdattujen nuorten määrä kasvaa 10–15 % lähtötasoon nähden. Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan vastaamaan valtakunnallista tasoa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Päihdepalveluista siirretty yhden sairaanhoidajan resurssi (70 %) nuorten palveluihin. 2. Yhteistyötä tiivistetty eri toimijoiden kanssa ja toimintamalleja selkeytetty (toimintamalli nuorten päihteiden käyttöön /kokeiluun). 3. Toimintasuunnitelma laadittu ja kevään osalta suunnitelman mukaan toteutettu. <p>Kohdattujen nuorten määrästä ei ole tässä vaiheessa tarkkaa lukua, sillä osan päihdeoppitunneista yläasteelle olemme ostaneet kouluille EHYT ry:n kautta. Keväällä tunnit on pidetty Veikkolassa ja Jokirinteen kouluissa. Lisäksi päihdepalvelujen ehkäisevä päihdetyöntekijä jalkautuu kouluilla säännöllisesti.</p>	<p>Palvelualuejohtaja, perusturvapalvelut ja palvelualuejohtaja, sivistyspalvelut</p>
<p>IKINÄ-kaatumisen ehkäisyn suunnitelma Kirkkonummella ikäihmisten hyvinvointipalveluissa</p>	<p>Vahvistetaan uudenlaista työökulttuuria, jossa kaatumisen ehkäisytyö nähdään</p>	<p>Kaatumiseen liittyviä HaiPro-ilmoituksia tammi-heinäkuussa</p>	<p>Palvelujohtaja, ikäihmisten palvelut</p>

<p>alkoi strategisena painopistealueena 1.1.2020. Päätaavoitteena on iäkkäiden kaatumistapaturmien ehkäisy ja vähentäminen Kirkkonummen ikäihmisten hyvinvointipalveluissa.</p> <p>IKINÄ-toimintamallin koulutussisällöt on rakennettu MODULI-malleina, IKINÄavainhenkilöt toiminatyksiköistä on nimetty. Kaatumisista sekä läheltä piti -tilanteista tehdään HaiPro-ilmoitukset. Kaatumisriskin arvioinnin lomakkeet FRAT-/FROP- ja RAI-IKINÄ-lomakkeet ovat käytössä.</p> <p>Kaatumiseen liittyviä HaiPro-ilmoituksia tammi-elokuussa 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotihoito 0 • Lehmuskartano 80 • Palvelutalo 44 • Valkokulta 42 <p>Hoitosuunnitelmassa huomioidaan yksilöllinen kaatumisriski ja kirjataan yksilöllinen kaatumisen ehkäisy-suunnitelma sekä seurataan suunnitelman toteutumista.</p>	<p>merkityksellisenä ja osana jokaisen työntekijän jokapäiväistä työtä. Monialaista, paikallista koulutusta järjestetään säännöllisesti.</p>	<p>2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotihoito 4 • Lehmuskartano 115 • Palvelutalo 60 • Valkokulta 35 	
---	--	--	--

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, Sis. Vuosilomat	2020	TP 2021	TA 2022	Tot 7/22
Vakinaiset	424,8	422,6	442,5	242,3
Sijaiset	55,4	53,9	55,7	30,0
Määräaikaiset	45,5	54,8	57,2	30,6
Kaikki yhteensä	525,7	531,3	555,4	302,9
Hallintopalvelut	12,1	14,9	14,8	9,1
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			-14,8	
Perhepalvelut	42,6	85,0	84,1	48,6
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			2	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			-84,1	
Terveyspalvelut	157,8	153,3	156,4	85,8
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			3	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			-156,4	
Työikäisten palvelut	109,4	92,2	94,2	55,7
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			0,5	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			-87,2	
Arvio peruskuntaan jäävistä			7	
Ikäihmisten palvelut	203,8	185,9	206,0	103,7
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			10,5	
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä			1	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			-206,0	
Yhteensä	525,7	531,3	555,4	302,9

Perhepalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Terveysthuoltopalvelut							
Neuvolakäynnit yht. terveydenhoitajilla	15 200	7 594	50	7 694	-1	13 506	-
Neuvolakäynnit yhteensä lääkäriillä	3 800	2 148	57	2 313	-7	3 999	-
Neuvolakäynnit perheohjaajilla	700	220	31	264	-17	452	-
Käynnit kouluterveydenhoitajalla	13 000	6 085	47	5 794	5	11 211	-
Käynnit koululääkäriillä	2 300	1 498	65	1 298	15	2 484	-
Neuvolan psykologin käynnit	350	69	20	98	-30	224	-
Perhesosiaalityö							
Asiakkaiden määrä keskimäärin kuukaudessa							
Avohuollon asiakkaat	250	186	74	204	-9	159	188
SHL asiakkaat	300	136	45	133	2	125	278
Jälkihuollon asiakkaat	92	89	97	65	37	84	63
Huostaanotettujen lasten määrä	80	70	88	75	-7	73	80
Lastensuojeluilmoitusten ja yhteydenottojen määrä	1 600	837	52	792	6	1 437	1 311
Hoitovuorokausien määrä							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Lastensuojelun ostopalvelut	18 000	7 739	43	8 912	-13	15 569	16 771
Lastensuojelun perhehoito	14 500	6 380	44	7 190	-11	12 015	13 676
Lapsiperheiden palvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Lapsiperheiden kotipalvelujen käynnit	1 350	716	53	699	2	1 210	1 213
Perheneuvolan käynnit	2 000	1 319	66	1 153	14	2 077	1 850
Puheterapian käynnit	1 800	957	53	1 180	-19	2 046	2 144

Toiminnan painopistealueet

- Lasten ja nuorten sujuvan, monialaisen ja oikea-aikaisen työskentelyn tiivistäminen ja joustavoittaminen koulujen sekä oppilashuollon kanssa.
- Muutto hyvinvointikeskukseen, jonka kolmanteen kerrokseen perustetaan perhekeskus.
- Sujuva, monialainen, oikea-aikainen työskentely lasten, nuorten ja perheiden kanssa kodin ulkopuolelle tapahtuvien sijoitusten ja huostaanottojen vähentämiseksi.
- Tiivistetään yhteistyötä lasten ja nuorten psykiatrian kanssa vaikeahoitoisten lasten ja nuorten auttamiseksi. Nepsy-prosessia tehostetaan uusien nepsy-valmentajien avulla ja hyödynnetään

yhteistyö- ja konsultaatiomahdollisuuksia erikoissairaanhoidon etäkonsultaatioina (lasten neurologi, neuropsykologi, psykiatri).

- Systeemisen lastensuojelun toimintamallin toteuttaminen perhesosiaalityön palveluyksikössä niin, että asiakkaat tulevat mukaan systeemiin tiimeihin. Systeeminen malli laajenee vähitellen koko palveluryhmään.
- Oma toimintana toteutetun puheterapiakuntoutuksen vakiinnuttaminen.

Jokaisesta perhepalvelun palveluyksiköstä on osallistuttu vuoden ensimmäisen puoliskon aikana oman palvelu- ja osaamisalueiden mukaisesti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöryhmiin.

Vuoden 2022 alusta perhepalveluiden kaikissa palveluyksiköissä on lähdetty mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämään Systeemisen työotteen (SYTY) koulutukseen sekä ko. viitekehyksen käyttöönottoon kaikkien työntekijöiden osalta. Sen tarkoituksena on tutustuttaa työntekijät systeemisen ja suhdeperustaisen työotteen teoriaan, ohjaaviin periaatteisiin ja työmenetelmiin. Osa työntekijöistä osallistuu verkkoperehdytykseen, ja osa osallistuu tämän lisäksi työpajatyöskentelyyn. Perhesosiaalityön ja terveydenhoitopalveluiden palveluyksiköt ovat olleet mukana myös työskentelyotteen kouluttamisessa muille perhekeskustoimijoille. Palveluyksikön esihenkilöt (4) ovat suorittaneet kouluttajakoulutuksen ja keväällä 2022 ensimmäinen moniammatillinen työpaja perhekeskustoimijoille on järjestetty onnistuneesti.

Terveydenhuollon asiakastietojärjestelmä Pegasoksen OMNI-360 versio on otettu käyttöön 2.6.2022. Henkilökuntaa on koulutettu uuden ohjelman käyttöön, ja palveluryhmässä on yksi pääkäyttäjä sekä useampia vastuukäyttäjiä.

Perhesosiaalityön palveluyksikkö

Perhesosiaalityön yksikkö koostuu kolmesta eri tiimistä: ensiarviotiimi, avopalveluiden tiimi ja sijaisjälkihuollon tiimi. Ensiarviotiimin virka-aikaisessa päivystyksessä vastataan lapsiperheiden kiireelliseen sosiaalihuollolliseen tai lastensuojelulliseen avun tarpeeseen sekä annetaan myös konsultaatiota niin perheille kuin viranomaistahoillekin. Lisäksi ensiarviotiimissä vastaanotetaan ja käsitellään alaikäisiä koskevat sosiaalihuoltolain mukaiset hakemukset, yhteydenotot ja ilmoitukset sekä lastensuojeluilmoitukset ja tehdään niihin liittyvät palvelutarpeen arvioinnit.

Lastensuojeluilmoitusten ja yhteydenottojen määrä on jatkanut kasvuaan kevään aikana. Määrä on kasvanut 6 % edellisvuoteen verrattuna. Ensiarviotiimin kuukausittaiset asiakasmäärät ovat kasvaneet huomattavasti loppuvuodesta 2021 lähtien. Keskimääräinen asiakasmäärä kuukaudessa oli ajanjaksolla 1.8-31.12.2021 116 asiakaslasta ja tänä vuonna (1.1-31.7.2022) 141 asiakaslasta (v. 2021 72 asiakaslasta).

Ankkuritoiminnan aloittamisesta allekirjoitettiin sopimus kunnan ja poliisin kesken 15.3.2022 ja toiminnan aloittamiseen liittyvä kokous pidettiin 6.4.2022. Ankkuritoiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen. Ankkuritoimintaa edellyttää moniammatillista tiimiä. Perhesosiaalityöstä oli toimintaan nimettynä ensiarviotiimistä yksi sosiaalityöntekijä ja yksi sosiaaliohjaaja viime vuoden loppuun saakka. Ensiarviotiimin kasvavan asiakasmäärän vuoksi toimintaan ei ole pystytty tänä vuonna kiinnittämään kuin osa-aikaisesti yksi sosiaaliohjaaja.

Perhesosiaalityön avopalveluiden tiimissä työskennellään niin sosiaalihuoltolain kuin lastensuojelulain mukaisten avohuollon asiakkuuksien parissa. Aiemmin tiimissä tehtiin yhdennettyä työtä eli yhdellä sosiaalityöntekijällä oli sekä sosiaalihuolto- että lastensuojelulain mukaisia asiakkuuksia. Lastensuojelun asiakasmitoituksen tullessa voimaan 1.1.2022 (korkeintaan 35 asiakaslasta per sosiaalityöntekijä), on työtä

jaettu niin, että yksi sosiaalityöntekijöistä on keskittynyt sosiaalihoitolain mukaisiin asiakkuuksiin ja loput kuusi lastensuojelun avohuoltoon. Myös sosiaaliohjaajien (4) työtä on keskitetty sosiaalihoitolain mukaisiin palveluihin. Lastensuojelun asiakasmitoitusta on pystytty noudattamaan lastensuojelun avohuollon asiakkuuksien osalta. Sosiaalityöntekijöillä on osin tämän lisäksi ollut myös joitakin sosiaalihoitolain mukaisia asiakkuuksia, jolloin kokonaisasiakasmäärä on ylittänyt säädetyn 35 asiakaslasta (ylitys 5–10 asiakaslasta).

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät ovat jatkaneet syksyllä 2021 alkanutta kasvuaan. Keskimääräinen kuukausittainen asiakasmäärä oli 31.7.2022 186 asiakaslasta, kun se oli viime vuoden joulukuussa 159 asiakaslasta. Heinäkuussa 2021 asiakasmäärä oli 141 asiakaslasta. Sosiaalihoitolain mukaisten asiakkuuksien määrä on pysynyt tasaisena verrattuna vuoteen 2021.

Lastensuojelun systeemistä työtteen mukaista työskentelyä on jatkettu ja työtteen mukaisia neuvotteluja asiakasperheiden kanssa on pidetty hyvin tuloksin. Asiakasvanhemmat ovat erityisesti kokeneet tulleen kuulluksi ja avoimuuteen perustuva työote on lisännyt luottamusta ja parantanut yhteistyötä.

Sijais- ja jälkihuollon tiimiin saatiin 1.3.2022 alkaen kaksi uutta virkaa (1 sosiaalityöntekijä ja 1 sosiaaliohjaaja). Jälkihuollon ostopalveluna toteutettua ammatillista tukihenkilötoimintaa on voitu vähentää, kun jälkihuollon sosiaaliohjaajia on nyt tiimissä kaksi yhden sijaan. Uusi sosiaalityöntekijän virka on tasannut sosiaalityöntekijöiden asiakasmääriä erityisesti jälkihuollon osalta, ja lastensuojelu asiakasmitoituksen noudattaminen on ollut mahdollista. Sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on pysynyt samalla tasolla viime vuoteen verrattuna.

Terveydenhoitopalveluiden palveluyksikkö

Terveydenhoitopalveluihin kuuluu neuvolapalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Koronapandemiasta huolimatta neuvolatoiminta on jatkunut melko ennallaan; asiakkaat ovat tulleet vastaanottokäynneille ja kotikäyntejä on tehty harkinnan mukaan. Perheohjaajat ovat tehneet kotikäyntejä ja osa käynneistä on korvattu etäkontakteilla. Etäkontaktit eivät tilastoidu käynneiksi, mikä selittää osittain, miksi käyntejä hieman vähemmän. Osa käynneistä ovat myös peruuntuneet tai siirtyneet sairastumisten vuoksi.

Koronapandemia työllisti terveydenhoitopalveluja merkittävästi alkuvuonna, sillä tartunnanjäljitys on hoidettu palveluyksiköstä käsin. Alkuvuonna oli useampi työntekijä palkattu, jotta jäljittäminen onnistui jokaisena päivänä klo 8–20 välisenä aikana. Maaliskuusta lähtien kaksi muualta organisaation sisältä siirrettyä työntekijää on enää osallistuneet kokopäiväisesti koronan jäljittämiseen. Terveydenhoitajat ovat osallistuneet koronarokustoimintaan ylityönä ja 5–11-vuotiaiden lasten rokotukset ovat keväällä ja kesällä toteutuneet keskustan neuvolan tiloissa. TBE- eli puutiaisaivokuumerokotusohjelman laajeneminen Masalan alueelle on työllistänyt ko. alueen neuvolassa sekä kouluterveydenhuollossa.

Perhevalmennus on järjestetty etäyhteydellä kolmesti kevään aikana ja kuuden kuukauden ikäisten lasten ryhmäneuvola on toteutettu muutamia kertoja paikan päällä neuvoloissa. Synnytyssairaalat tarjoavat jatkossa vauvamatkalla digipolkua ja neuvolassa järjestettävä valmennus kohdennetaan vanhemmuusosioon. Vahvuutta vanhemmuuteen -ryhmä käynnistyi loppuvuonna 2021 ja jatkui keväällä 2022. Uusi ryhmä käynnistyi toukokuussa. Yhteistyössä Lohjan synnytyssairaalan kanssa on käynnistymässä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteiskehittämishanke, jonka tavoitteena on painonhallinta raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen, lihavuuden väheneminen, sairastavuuden väheneminen raskausaikana ja synnytyksen jälkeen.

Kevään aikana on suunniteltu 1.9.2022 alkavan maksuttoman ehkäisyn kokeilun käynnistymistä yhteistyössä Hangon, Vihdin, Karkkilan, Kirkkonummen ja Lohjan alueilla. Kokeilu kestää vuoden ja sen tavoitteena on kehittää sekä yhtenäistää alle 25-vuotiaille suunnattuja ehkäisy palveluja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Kokeilun jälkeen tehdään päätös hankkeen mahdollisesta vakinaistamisesta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toiminta on jatkunut normaalina. Koronarokotusten vuoksi joitain terveystarkastuksia on siirretty syksyyn. Käynnit ilman ajanvarausta terveydenhoitajalle ovat vähentyneet, avovastaanottoa ei edelleenkään ole pidetty. Erityisen tuen käynnit, esimerkiksi ADHD-diagnosointi ja seuranta on lisääntynyt.

Viiden kerran ADHD-strategiaohjauskurssi on järjestetty kevään aikana etäyhteyksillä, jossa oli osallistujina huoltajia 22 eri perheestä. Kaksi terveydenhoitajaa kouluterveydenhuollosta ovat osallistuneet IPC-koulutukseen. Koulutus liittyy Länsi-Uudenmaan sote-hankkeeseen (Nuorten mielenterveyspalveluiden kehittäminen, terapiat kuntoon -hanke). Neljä kouluterveydenhoitajaa osallistuu nepsy- eli neuropsykiatristen oireyhtymien valmentajakoulutukseen.

Ns. Palvelutiimi aloitti toimintansa alkuvuonna 2021 jatkuen edelleen. Palvelutiimin tavoitteena on edistää perustason toimijoiden yhteistyötä, koordinoida palveluja oikea-aikaisesti sekä arvioida tarvittaessa sitä, tarvitseeko lapsi lähettää erikoissairaanhoidon. Yhteyshenkilönä toimii koulu- ja opiskeluterveydenhuollon osastonhoitaja.

Lapsiperheiden palveluiden palveluyksikkö

Lapsiperheiden palveluiden alaisuuteen kuuluu perheneuvolan ja puheterapian palvelut sekä perheiden kotipalvelu.

Perheneuvola tarjoaa neuvontaa, tukea, tutkimusta ja terapeutista työskentelyä ihmissuhteisiin, perhe-elämään ja lasten/nuorten kasvatukseen sekä kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Perheneuvola tarjoaa myös avioliittolain mukaista perheasioiden sovittelua. Alkuvuodesta 2022 perheneuvola järjesti yhteistyössä seurakunnan perheasiainneuvottelukeskukseen kanssa Tunnekeskeisen parisuhdekurssin.

Perheneuvolassa työskentelee neljä psykologia ja neljä perheneuvojaa. Perheneuvolassa käy kaksi (lasten- ja nuorten) konsultoivaa lastenpsykiatria n. 3–4 kertaa kuukaudessa. Jatkuneesta koronatilanteesta ja siihen liittyvistä ohjeistuksista johtuen asiakastapaamisia on pyritty järjestämään myös etäyhteyksin ja pääsääntöisesti vanhempien kanssa tehtävää työtä on pystytty tekemään etänä. Lasten ja nuorten tapaamiset ja psykologintestitapaamiset on järjestetty lähitapaamisina sekä asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Kevään 2022 kuluessa lähitapaamiset ovat lisääntyneet tasaisesti.

Lapsiperhepalveluista vastaava palvelupäällikkö siirtyi helmikuussa 2022 sijaistamaan perhepalveluiden palvelujohtajaa. Palvelupäällikköä siirtyi sijaistamaan psykologi perheneuvolasta, eikä tästä syntyneitä psykologin sijaisuutta ole saatu täytettyä rekrytointiyrityksistä huolimatta. Vuoden ensimmäisen puoliskon käyntien määrässä tämä ei merkittävästi näy, mutta jonotusajan kasvussa kyllä. Uusia ilmoittautumisia on vuoden alusta heinäkuun loppuun mennessä tullut 161, ja keskimääräinen jonotusaika on ollut viisi viikkoa, vaihdellen 2–8 viikon välillä, ja jonotusaika on kasvanut kevään kuluessa. Kiireellisesti on pystytty antamaan ensi aika kahden viikon sisällä.

Neuvolapsykologin työ on neuvola-asiakkaiden palvelua: odottavien äitien ja parien tukemista, ohjausta ja hoidollista tukityöskentelyä sekä neuvolaikäisten, ei varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten psykologisten tutkimusten ja arvioiden tekemistä. Neuvolapsykologi on ollut alkuvuodesta poissa ja siten palvelujen saatavuudessa on ollut merkittäviä vaikeuksia. Tästä syystä on jouduttu tekemään asiakkaiden ohjausta muihin kunnan psykologipalveluihin sekä ostamaan psykologin palveluja.

Puheterapiatoiminta on jatkunut koronaepidemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa mahdollisimman normaalisti. Tapaamisia on toteutettu alkuvuonna pääasiallisesti lähitapaamisin, mutta työskentelyä on tapahtunut myös etävälinein. Kuluvan vuoden alusta on jatkettu viime vuonna aloitettua moniammatillisen moniarviotiimin (MOPPI) yhteistyötoimintaa. Moniarviotiimin tarkoitus on mahdollistaa konsultointi ja monialainen palvelutarpeen arvio silloin, kun lapsen kehityksessä on huolta useammalla osa-alueella ja/tai perheellä on monenlaista tuen tarvetta.

Puheterapiatiimissä on koko alkuvuoden ollut yhden työntekijän vaje, mikä on osaltaan vaikuttanut jonojen pitkittymiseen. Kesäkuussa kunnanhallituksen päätöksellä johtavan puheterapeutin virka lakkautettiin ja perustettiin uusi puheterapeutin toimi, mihin rekrytointi aloitetaan elokuussa. Puheterapeuttien lähiesihenkilön hallinnolliset ja johtamisen työtehtävät hoituu lapsiperheiden palveluiden palvelupäällikön työtehtävinä.

Lapsiperheiden kotipalvelu on palvellut perheitä koko korona-ajan lähikontaktissa eli kotikäynneillä. Kotipalvelun työntekijät ovat pyrkineet ulkoiluttamaan lapsia mahdollisimman paljon. Kotipalvelun työ on lastenhoidon lisäksi arjen taitojen opettamista, vanhemmuuden vahvistamista ja erilaisia tukitoimia perheen omien voimavarojen löytämiseksi pandemiatilanteessa. Vuoden 2022 alusta toinen kotipalvelun tiimistä aiemmin koronajäljitykseen irrotettu työntekijä on palannut kotipalvelun työntekijävahvuuteen. Keväällä 2022 kotipalvelussa on vielä yhden työntekijän vajuus. Kotipalvelu on järjestänyt helmikuun lopusta alkaen, koronatilanteen ja –rajoitusten hellittäessä kerran viikossa ryhmähoitoa niin Masalan kuin Veikkolan asukaspuistossa.

Työikäisten palvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Työikäisten sosiaalipalvelut							
Aikuissosiaalityö							
Sosiaalityön asiakkaat keskimäärin kuukaudessa	280	250	89	–	****	–	–
Sosiaaliohjauksen asiakkaat keskimäärin kuukaudessa	80	53	66	–	****	–	–
Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaat keskimäärin kuukaudessa	40	24	60	–	****	–	–
Toimeentulotuki, ruokakuntia	600	519	87	400	30	834	544
Maahanmuuttajapalvelut							
Asiakkaiden määrä keskimäärin kuukaudessa	95	82	86	81	1	88	98
Mielenterveyspalvelut							
Ostopalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Asumispalvelun asiakkaat	45	30	67	36	-17	32	46
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat	10	11	110	4	175	0	28
Aikuisten mielenterveyspalvelut							
Käynnit yhteensä	2 600	1 588	61	1 534	4	2 614	2 785
Nuorten palvelut							
Käynnit yhteensä	900	556	62	469	19	844	699
Päihdepalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Käynnit yhteensä	4 500	1 805	40	2 103	-14	4 230	4 850
Korvaushoidon käynnit	3 500	1 646	47	2 568	-36	3 804	4 800
Päiväkuntoutus Luotsi toimintapäiviä	600	108	18	0	****	0	114
Ostopalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Hoitopäiviä	1 200	562	47	382	47	922	1 407
Työllistymispalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Kuty:n toimintapäiviä	11 000	6 560	60	6 047	8	11 144	7 372
Kuty:n asiakkaat	300	172	57	123	40	226	243

TYP-asiakkaat	150	88	59	95	-7	171	188
Terveystarkastukset	200	72	36	114	-37	149	365
Palkkatuetut työsuhteet	20	21	105	35	-40	18	25
Vammaispalvelut							
Kehitysvammaisten palvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Työkeskus toimintapäiviä	8 000	2 956	37	3 389	-13	2 981	5 050
Tuetun työn asiakkaat	16	3	19	4	-25	15	13
Ostopalvelut							
Kehitysvammaisten asumispalveluiden hoitopäiviä (tilanne 30.6.2022)	30 100	14 838	49	14 377	3	29 286	30 219
Kehitysvammaisten laitoshoido, hoitovrk (tilanne 30.6.2022)	1 400	543	39	633	-14	1 251	1 428
Vammaispalvelut							
Vammaispalvelun sosiaalityön asiakkaat	560	550	98	560	-2	523	451
Vammaispalvelun sosiaaliohjauksen asiakkaat	30	26	87	15	73	22	29
Palveluasuminen kotiin, asiakkaat	22	19	86	20	-5	20	18
Henkilökohtaisen avun asiakkaat yhteensä	165	137	83	160	-14	160	170
Ostopalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Palveluasuminen, asumispalveluiden asiakkaat	20	20	100	19	5	19	20
Kuljetuspalvelun asiakkaat	750	733	98	750	-2	746	753
Avustukset							
Omaishoidontuki alle 65-v asiakkaat	80	85	106	76	12	78	83

Toiminnan painopistealueet

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen ja mittaaminen.

Vammaispalvelut

- Kuljetuspalvelujen järjestäminen.

Työllistymispalvelut (kuntouttava työtoiminta)

- Toiminnan vaikuttavuuden mittaaminen ja kuvaaminen osana Kirkkonummen työllistymisen edistämisen palveluita.

Työikäisten sosiaalipalvelut

- Sosiaalisen kuntoutuksen prosessin kehittäminen monialaisena yhteistyönä.

Työikäisten sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden tulosityksikön tavoitteena on ollut työikäisten palveluiden yhteisten asiakkaiden palveluprosessien kehittäminen yhteistyössä mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä työllistymispalveluiden kanssa. Työikäisten sosiaalipalveluissa on noussut esiin tarve tarkastella sosiaalipalveluiden organisaatiota ja sen vastaavuutta tulossa oleviin lainsäädännöllisiin vaatimuksiin. Tärkeimmiksi haasteiksi on noussut palvelutarpeen arvion ja sitä vastaavan asiakassuunnitelman tekeminen asiakkaille, riittävän suunnitelman edistymisen seurannan ohella.

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen sekä toimeentulotuen ruokakuntien asiakasmäärät ovat pysyneet alhaisempina kuin on ennustettu vuodelle 2022, tilanne kuitenkin elää ja saattaa muuttua nopeasti.

Ohjaamo-toimintamallilla turvataan työn ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten matalan kynnyksen palvelu sekä nuorille suunnatut TE-asiantuntijan palvelut Kirkkonummella. Kirkkonummen kunta sai ESR-rahoitusta Vauhdittamo-hankkeelle ajalle 1.8.2020–31.12.2022. Vauhdittamo-hankkeella tähdätään Ohjaamo -toimintamallin mukaisen palvelun tuottamiseen yli 30-vuotialle työttömille. Vauhdittamo-hanke aloitti toimintansa vuoden 2021 alussa.

Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmää on ohjattu sosiaalipalveluiden kahden lähihoitajan toimesta kotiin annettavan asumisohjauksen ohessa. Syksyllä asumisen tuen palveluun tähän asti keskittynyt sosiaaliohjaaja siirtyy ohjaamaan sosiaalisen kuntoutuksen ryhmää yhdessä diakoniatyön kanssa. Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden määrä nousee loppuvuoden aikana uusien ryhmien alkaessa.

Kiintiöpakolaisten vastaanotto on alkanut ja tulee myös jatkossa edellyttämään vahvaa monialaista yhteistyötä monien kunnan toimijoiden kanssa (perusturva- ja sivistys- ja vapaa-aikapalvelut).

Kaikille maahanmuuttajille (mm. työperäinen maahanmuutto) suunnattua ohjausta ja neuvontaa kehitetään syksyllä 2021 alkaneen Asiat Selväksi-hankkeen (myös nimellä TNO- hanke eli tieto- ohjaus-neuvonta) kautta. Mukana hankkeessa myös muita Länsi-Uudenmaan kuntia ja Lohjalla hankevastuu.

Työllistymispalvelut

Vuonna 2022 työllistymispalveluiden työkykyisten asiakkaiden työllistyminen on nopeutunut, samanaikaisesti kuitenkin näkyä pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden palvelu- ja kuntoutustarpeiden kasvu.

Osavuositarkastukseen mennessä työllistymispalveluissa on järjestetty kolmetoista aktivointipäivää, johon kutsuttiin 185 työtöntä kuntalaista. Vaikka kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on kasvanut koronatilanteen hellittäessä, niin jonoja ei juuri ole ja asiakkaat pääsevät nopeasti kuntouttavan työtoiminnan piiriin. Toiminnan vaikuttavuuden tarkastelu jatkuu edelleen ja asiakasprosessien täydentäminen ja kirkastaminen jatkuu erityissosiaaliohjaajan aloittaessa 1.8.2022.

Toimitilojen keskittäminen Killinmäkeen ei ole toteutunut aikataulun mukaisesti, eikä muutostöitä ole aloitettu. Jorvaksessa olevaa toimintaa ei ole vielä voitu siirtää Killinmäkeen. Suunniteltu kierrätyskeskustoiminta on edennyt.

Kirjasto Fyrrissä olevan kahvilan, Messin, toiminnan laatu (tuotteet, palvelu, kuntouttava työtoiminta) on kasvanut samalla kun toiminta on laajentunut. Messi toimii nyt kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työtoimintapaikkana, mutta myös työllistäjänä.

Työvalmennuksen kehittäminen ja yhdistäminen nykyiseen toimintaan ja koulutuksen käyneiden työntekijöiden työtehtäviin on keväällä konkretisoitunut. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja työvalmennuksen määrittely ja toteutus on osa toimintaa.

Osa työllistymispalveluiden ydintehtävistä on tuettu työllistäminen. Toimarin työllistymispalveluihin on vuonna 2022 työllistetty 35 henkilöä palkkatuella (21 omasta budjetista osatyökykyisten määrärahoilla, kuntakehityksen työllisyysmäärärahoilla sekä veloitetyöllistettyjä).

Hyvinvointialueen valmistelutyö on menneillään ja yhdyspintatyöskentelyn tärkeys korostuu. Työllistymispalveluiden siirtyessä hyvinvointialueella yhteistyö kuntaan jäävien yksiköiden kanssa (Ohjaamo ja mahdollisesti Vauhdittamo, nuorisopalvelut, kuntakehityksen työllisyyspalvelut) on erityisen tärkeä.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden toimintojen kehittäminen on jatkunut tehokkaana koulutuksien ja toimintojen tarkastelun myötä. Kaikki sairaanhoitajat ovat marraskuusta 2021 alkaen olleet Terapiat Etulinjaan -koulutuksessa ensimmäisinä koko LU-soten alueella. Tavoitteena on koko LU-sote alueen toimintamallien yhtenäistäminen sekä toimintojen selkiyttäminen ja vaikuttavuuden parantaminen, jota voidaan parannetun seurannan ansiosta arvioida laadukkaammin.

Liikkuvien palveluiden ja sähköisen asioinnin myötä pyritään lisäämään alueellista tasa-arvoa. Veikkolaan vietävien palveluiden käyttöä jatketaan ja joiltain osin tehostetaan. Kokonaisuutena tavoitteena on saada siirrettyä työn painopistettä korjaavasta työstä ehkäisevään ja varhaisen puuttumisen mukaiseen työskentelyyn, jolloin asiakkaat löytäisivät palvelun piiriin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden nuorten palveluiden osalta merkittävää on resurssin lisääminen yhdellä sairaanhoitajalla, joka siirtyy päihdepalveluiden resurssista. Tällä toimella lisättiin nuorten palveluiden osaamista vastaamaan monipuolisemmin nuorten palveluntarpeeseen liittyen päihteiden käyttöön sekä erilaisiin riippuvuuksiin. Nuorten palveluiden sairaanhoitajat aloittivat vuoden alussa vuoden kestävä IPC-koulutuksen. IPC on masennusoireilun ehkäisyyn ja hoitoon suunniteltu menetelmä.

Ehkäisevän päihdetyön keskeisenä tehtävänä on seurata kirkkonummelaisten nuorten päihteiden käytön kehittymistä valtakunnalliseen aineistoon verrattuna ja osin tämän tiedon valossa toteuttaa ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelmaa yhteistyössä ehkäisevän työn verkoston kanssa. Kirkkonummen mielenterveys- ja päihdepalveluiden tekemä ehkäisevä päihdetyö kohdistuu seuraavana kaksivuotiskautena erityisesti toisen asteen oppilaitoksiin.

Avokuntoutus Luotsin toiminta saatiin vuoden alkupuolella käyntiin pitkän korona sulun jälkeen. Avokuntoutus Luotsi on tarkoitettu mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaille, jotka haluavat muutosta tilanteeseensa. Kuntoutusjakson aikana työskentelyn tavoitteena on saada ymmärrystä ja oivalluksia omasta tilanteestaan, oppia omahoidollisia keinoja sekä antaa ja saada vertaistukea.

Korvaushoidon lääkkeenjaossa on siirrytty vahvasti Buvidal-injektiolla toteutettuun lääkehoitoon, joka on helpottanut huomattavasti henkilöstöresurssin riittävyyttä.

Ostopalveluiden osalta päihdepalveluiden laitoshoidon tarve on pysynyt maltillisena ja kasvua hoitopäivissä on vain hieman. Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden kustannuksien osalta tavoitteena on saada pidettyä kustannukset kurissa ja tehostaa palveluntarpeen arviointia.

Vammaispalvelut

Kustannusten hillitsemiseen tähtäviä toimenpiteitä on jatkettu yhä vuonna 2022. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat oikea-aikaisia ja oikeanlaisia palveluita. Tällä tavalla asiakkaan oikeudet ja palvelujen lakisääteisyys säilyy samalla kun kustannusten kasvu tasoittuu. Vammaispalvelussa kustannukset ovatkin tasoittuneet viime vuosien aikana ja myös vuonna 2022. Asiakasmäärissä on ollut vain pieniä muutoksia.

Palveluseteliä on tuotu uutena palvelumuotona henkilökohtaisen avun asiakkaille ja siitä maksettavaa korvausta on tarkastettu keväällä 2022. Silti kiinnostus sitä kohtaan on ollut varsin maltillinen ja palvelustelin käyttäjiä on alle 10. Asumisen kustannukset ovat jatkaneet laskua tänä vuonna ja syynä siihen on suurelta osin kilpailutuksessa määritellyt hinnat.

Kuljetuspalvelujen kilpailutus toteutettiin yhdessä Kauniaisten kaupungin kanssa ja uusi palvelu käynnistyi 1.3.2022. Uusi palvelu uudisti vanhoja käytäntöjä ja on vaatinut työntekijöiltä enemmän panostusta niin palvelun laadun valvonnassa sekä asiakasmaksulain muutoksesta johtuvasta, kunnalle siirtyneestä asiakasmaksujen perimisestä. Siirrosta on kohta puoli vuotta ja vaikuttaisi siltä, että asiakkaat ovat sopeutuneet uuteen järjestämistapaan ja käytäntöihin, vaikka omavastuun laskutuksen kanssa on ollut haasteita alussa.

Työkeskuksessa asiakkaat ovat edelleen koronan takia olleet poissa toiminnasta, ja tämän takia toimintapäivä on toteutunut vähemmän. Tuetun työn asiakkaat ovat pysyneet samoissa luvuissa kuin viime vuonna.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyö on käynnissä ja vaatii työpanostusta kaikilta työntekijöiltä. Vuodenvaihteessa 2022–2023 tulee todennäköisesti myös voimaan uusi vammaispalvelulaki. Asiakkaiden palvelujen jatkuvuuden kannalta siirtoon on panostettava, jotta asiakkaiden välttämättömät palvelut voivat jatkua ongelmitta.

Ikäihmisten palvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Kotona selviytymistä tukevat palvelut							
Säännöllisen kotihoidon asiakkaita	300	289	96	208	39	322	199
Säännöllisen kotihoidon käyntejä	100 155	59 838	60	57 243	5	99 673	87 565
Tilapäisen kotihoidon asiakkaita	150	103	69	184	-44	183	124
Tilapäisen kotihoidon käyntejä	6 254	2 881	46	3 487	-17	5 961	5 168
Ikäihmisten kuljetuspalvelut (shl asiakkaita)	220	244	111	222	10	231	206
Omaishoidon tuen piirissä, asiakkaita (yli 65-vuotiaat)	190	169	89	164	3	207	168
Päivätoiminta							
Hoitovuorokausien määrä	1 980	0	****	0	****	0	28
Intervallihoido							
Lehmuskartano, hoitovuorokausien määrä	1 460	657	45	706	-7	1 193	566
Volskoti, hoitovrk määrä	0	0	****	457	-100	457	935
Yksityiset hoivakodit / ostopalvelu	2 190	774	35	-	****	-	-
Ympäri vuorokautinen hoiva							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Lehmuskartano (laitos), hoitovuorokausien määrä	4 745	2 749	58	2 412	14	4 239	4 092
Lehmuskartano (tehostettu palveluasuminen), vrk	10 950	6 341	58	5 429	17	10 552	10 884
Lehmuskartano, muu lyhytaikainen hoito, hoitovrk	4 745	2 364	50	2 810	-16	4 635	-
Palvelutalo (palveluasunnot), hoitopäivien määrä	9 490	4 606	49	5 061	-9	6 902	8 874
Palvelutalo (ryhmäkodit), hoitopäivien määrä	5 475	3 140	57	3 147	0	5 444	5 379
Valkokulta, hoitopäivien määrä (vuosien 2019-2021 aikana Volskoti)	12 700	6 298	50	5 685	11	9 930	13 643
Ostopalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Tehostettu palveluasuminen, hoitovrk määrä	33 215	21 114	64	21 326	-1	37 026	30 057
Espoon sairaala, hoitovuorokausien määrä	9 300	5 490	59	5 837	-6	11 143	8 215

Espoon sairaala, hoitojakson keskimääräinen pituus	15	24	158	16	46	17	19
--	----	----	-----	----	----	----	----

Toiminnan painopistealueet

- Henkilökunnan hyvinvoinnin edistäminen.
- Fyysisen ja psyykkisen väkivallan kokemuksen vähentyminen.
- Ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävä ja tukeva toiminta.
- RAI-mittariston hyödyntäminen asiakastyössä, johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa.
- Muutosjohtamisen kehittäminen.

Kirkkonummen Ikäihmisten palveluissa laadittiin Ikäntymispoliittinen strategia vuodelle 2022, joka hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.4.2022. Strategiaa on päivitetty vastaamaan Kirkkonummen kunnan ikäihmisten palveluiden tulevaisuuden suuntaa sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtymistä 1.1.2023.

Kirkkonummen Ikäihmisten palvelut siirtyivät käyttämään 1.2.2022 alkaen uusia iRAI-arviointivälineitä, joiden avulla saadaan vertailutietoa palveluiden kehittämiseen ja johtamiseen. Lisäksi on otettu käyttöön uusi laatumoduuli, jonka avulla saadaan reaaliaikaista tietoa asiakkaiden hoidosta, palvelun laadusta niin yksilö- kuin yksikkötasolla.

Ikäihmisten palveluissa on jatkettu kaatumisen ennaltaehkäisyn toimintamallin käyttöönottoa. Ympäri vuorokauden hoivan yksiköissä on käytössä FRAT- ja kotihoidossa FROP-lomakkeet. Ikäihmisten palveluissa on kaatumiseen liittyviä HaiPro ilmoituksia kirjattu tammi-heinäkuun aikana 214.

Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoitus nousi 1.1.2022 0,6 hoitajaan / asukas. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen vakituisen hoitohenkilöstön saatavuus on vaikeutunut viime vuosina ja aiheuttanut merkittäviä haasteita myös Kirkkonummen ikäihmisten palveluissa. Vakituista hoitohenkilökuntaa sekä sijaisia on ollut haastavaa rekrytoida, jonka vuoksi on jouduttu turvautumaan runsaaseen ostopalvelun käyttöön. Ostopalvelun käyttö näkyy kustannusten voimakkaana kasvuna, hoidon jatkuvuuden ja laadun heikkenemisenä sekä esihenkilötyön lisääntymisenä.

Keväällä 2022 vuokratyövoiman osalta tehtiin muutos, kun aikaisemmin keikkatyöhön ostetut sijaiset palkattiin pidempiin sijaisuuksiin ja sijoitettiin omiin tiimeihin. Hansel-minikilpailutuksen kautta on pystytty hankkimaan yksiköihin pitkäaikaisia sijaisia. Tällä toimenpiteellä on saatu helpotettua vakituisen henkilökunnan kuormitusta, parannettu työn sujuvuutta ja vähennettyä asiakasta hoitavien hoitajien määrää. Kesälomien aikana on ajoittain ollut haasteita saada turvattua riittävä lääkeluvallisten hoitajien määrä yksiköissä.

Koronapandemia on näkynyt ikäihmisten kaikissa palveluissa. Hoivakodeissa on ollut koronaepidemioita, joissa niin asukkaita kuin henkilökuntaakin on sairastunut. Korona on aiheuttanut paljon sijaistarvetta henkilöstövajeen vuoksi.

Keväällä aloitettiin kunnan ja Omnian yhteistyönä järjestettävä hoiva-avustaja koulutus. Hoiva-avustaja koulutuksen avulla pyritään saamaan ikäihmisten palveluiden yksiköihin osaavaa henkilökuntaa. Välillisen ja välittömän työn osuutta eri ammattilaisten välillä on selkeytetty ja välillisiin työtehtäviin on palkattu laitoshuoltajia.

Ikäihmisten palveluiden laajennettu johtoryhmä osallistui Työterveyslaitoksen järjestämään muutosjohtamisen koulutukseen.

Ikäihmisten palveluilla on valvottavana kolme yksityistä ja kolme omaa hoivakotia Kirkkonummella. Attendo Sepänrinteeseen ja Villa Amandaan tehtiin keväällä 2022 ennalta ilmoitettu käynti. Molemmat hoivakodit saivat loppuarvioksi hyvä.

Kotona selviytymistä tukevat palvelut (Kotihoito ja kotona asumisen tuki)

Kotona selviytymistä tukevissa palveluissa henkilöstön saatavuuden haasteet ovat näyttäneet vuokrahenkilöstön käytön ylityksenä ja erityisesti sairaanhoitajien kohdalla on ollut merkittävää vajetta. Sairaanhoitajien työpanosta on jouduttu kohdentamaan enemmän arkeen ja lähihoitajien sairaanhoidollista osaamista on vastaavasti vahvistettu. Vaativien asiakkuuksien kohdalla on lisätty yhteistyötä kotiutustiimin ja kotisairaalan kanssa.

Kotihoito on ollut kuormittunut suuren asiakasmäärän ja hoitajaresurssin vajeen vuoksi. Hoitohenkilökunnan työtaistelutoimien vaikutus näkyi Kotiutustiimin toiminnassa, kun aiempaa sairaampia ja huonokuntoisempia asiakkaita kotiutetaan. Koronapandemian laannuttua tilapäisten käyntien määrät ovat vähentyneet edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna 17 % ja asiakkuuksien määrä on vähentynyt 44 %. Tämä on johtunut siitä, että koronapandemiaan liittyneitä tehtäviä kuten covid-näytteiden ottamista, koronarokotuksia sekä veritulppien estoon tarkoitettuja Inhixa-injektioita ei ole ollut edellisvuoden määriä. Samanaikaisesti säännöllisen kotihoidon asiakkuudet ovat lisääntyneet 39 %. Ikäihmisten kuljetuspalveluita käyttävien asiakasmäärä on noussut 10 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

Kaikille kotihoidon työntekijöille ei ole tarjota kunnan autoa kotikäyntien toteuttamiseen. Oman auton käytöstä maksettava kilometrikorvaus ei ole seurannut polttoaineen hinnan nousua, mikä aiheuttaa oman auton käytön halukkuuden vähentymistä. Kotihoidossa on uutena toimintana aloitettu kolme polkupyöräreittiä lähemmäs sijaitsevien kotikäyntien toteuttamiseksi. Lisäksi on käynnistetty leasingautojen kilpailutus kotihoidon ajoneuvotilanteen parantamiseksi.

Kotikuntoutustiimin henkilöstövaje on vaikuttanut kuntouttavaan toimintaan. Alkuvuodesta kuntoutustiimi auttoi kotihoitoa 8 viikon ajan, tekemällä työajasta 50 % kotihoitoa ja 50 % kuntoutustyötä. Lisäksi yksi työntekijä siirtyi hyvinvointikeskuksen muuttokoordinaattoriksi vuoden loppuun asti. Kuntoutukseen pääsy on viivästynyt ja jonon purussa on hyödynnetty lyhyempiä kuntoutusjaksoja. Asiakkaat ovat kuitenkin aiempaa huonokuntoisempia ja heidän kuntoutuksensa vie enemmän aikaa.

Keväällä 2022 aloitettiin määriteltyjen kriteerien perusteella suihkuavun tarjoaminen omaishoidettaville, jotta voidaan varmistaa omaishoitajan jaksaminen ja omaishoidettavien turvallisuus. Kotihoidossa tehtiin yhteistyötä alkuvuodesta ravitsemusterapeutin kanssa ja henkilökunnalle pidetään ravitsemushoidon koulutuksia. Asiakkaiden ravitsemustilaa seurataan kotihoidon asiakkaiden osalta, joille ravitsemus on haasteellista.

Koko Suomen kotihoidon RAI-arviointeihin verrattuna Kirkkonummen kotihoidon asiakkaiden palveluidentarve on korkeampaa, vaikka erittäin suuren palvelun tarve on vähentynyt edelliseen ½-vuotiskauteen verrattuna. Palveluiden tarve MAPLe 5 eli erittäin suuri palvelun tarve, tarkoittaa usein käytännössä 2 hoitajan työpanosta, usein 3–4 käyntikertaa vuorokaudessa ja käyntikerrat ovat keskimääräistä pidempiä.

Ympäri vuorokautinen hoiva

Koko Suomen iRAI-arviointeihin verrattaessa Kirkkonummen ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä on selkeää muutosta asiakkaiden käytösoireiden lisääntymisessä. Käytösoireet kuten aggressiivinen käytös sekä kielteinen suhtautuminen hoitoon ovat lisääntyneet Kirkkonummen kaikissa ympärivuorokautisissa hoivayksiköissä verrattuna koko Suomen ympärivuorokautiseen hoivaan.

Ympäri vuorokautisen hoivan yksiköissä on osallistuttu Arvokas elämän loppuvaihe ja mielenterveyden vahvistaminen -hankkeeseen.

Valkokulta

Ensimmäinen toimintavuosi Valkokullan tiloissa on takana ja tavoitteet saavutettiin yhteistoimintamuotojen luomisessa, toimintojen ja tehtävien organisoimisessa, sisäistämisessä ja jalkauttamisessa. Kiinteistön omistajan Yrjö ja Hanna -säätiön kanssa on selvennetty yhteistyömuotoja ja vastuualueita.

Henkilökunnan hyvinvoinnin edistäminen on ollut tavoitteena säännöllisissä työyhteisöpalavereissa ja kehityskeskusteluissa. Työyhteisössä on luotu yhdessä "pelisäännöt", joihin jokainen työntekijä on sitoutunut. Fyysisen ja psyykkisen väkivallan kokemusta on pystytty vähentämään. HaiPro- ja WPro-tilastojen mukaan ilmoituksia oli tehty tammikuu-heinäkuu 2022 aikana 45 kpl (68 kpl kesä-joulukuu 2021). Ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävää ja tukevaa toimintaa tuetaan aktiivista arkea -ajattelulla ja järjestämällä erilaisia osallistavia toimintoja Valkokullan asukkaille ja koko kiinteistössä asuville ikäihmisille viikoittain.

Palvelutalo

Kevään 2022 aikana Palvelutalon molempiin tiimeihin on saatu omat laitoshuoltajat, jotka ovat pääosin huolehtineet välillisistä työtehtävistä. Palvelutalon asuntojen asukkaiden hoidon ja hoivan tarve arvioitiin uudelleen moniammatillisessa työryhmässä. Arvioinnin perusteella kaksi asukasta siirrettiin tehostetusta palveluasumisesta tavallisen palveluasumisen puolelle. Tavallisen palveluasumisen puolella on nyt viisi asukasta, joiden toimintakyky ja itsenäinen toiminta mahdollistavat kevyemmän asumismuodon. Haasteita on aiheuttanut tilojen turvallisuus, koska tiloja ei ole suunniteltu tehostetun palveluasumisen vaatimusten mukaisesti. Tila- ja turvallisuusratkaisuja on mietitty yhdessä Kirkkonummen kunnan toimijoiden sekä Palvelukeskussäätiön kanssa. Palvelutalon lääketurvallisuutta parannettiin alkuvuodesta, kun sähköisesti toimivat kulunvalvonnalliset lääkekaapit otettiin käyttöön ja lääkekaappien avainhallintaa tarkennettiin.

Palvelutalolle myönnettiin Kuntatyö 2030 -sparrausta, jonka tavoitteena oli tukea henkilöstön jaksamista sekä vaikuttaa myönteisesti työilmapiiriin. Sparrauksen jälkeen toinen tiimeistä koki selvästi työilmapiirin ja työhyvinvoinnin parantuneen kevään aikana.

Lehmuskartano

Lyhytaikaisten hoitopäivien määrään on vaikuttanut Lehmuskartanossa olleet covid-epidemiat, jolloin osastoja on jouduttu asettamaan eristyksiin, eikä uusia asiakkaita ole voitu tilapäisesti ottaa. Kriisipaikkojen tilastointia on päivitetty alkuvuodesta 2022, jotta kriisipaikoilla olevat voidaan erotella muiden lyhytaikaisten hoitopäivien joukosta.

Lehmuskartanon Kuntolan jonotilannetta on helpotettu ostamalla Kaunialan sairaalasta 5 toimintakykyä ylläpitäviä paikkoja. Kaunialaan ohjataan hoivapaikkaa odottavia ikäihmisiä, jolloin Kuntolaan on pystytty ohjaamaan aikaisempaa paremmin jatkokuntoutusta vaativat asiakkaat. Espoon sairaalan jonotilanne on tämän avulla saatu hyvin hallintaan, ja Espoon sairaalan hoitovuorokausien määrä on kääntynyt laskuun. Samalla keskimääräisen hoitojakson pituus on kuitenkin kasvanut 8 vuorokaudella.

Yhteiset palvelut

Vanhuspalvelulain mukaisen henkilöstömitoituksen ja pandemian aiheuttamaa henkilöstöhaastetta on lähdetty purkamaan Rekrytiimin ja toimintayksiköiden hyvällä yhteistyöllä. Kokoontumisrajoitusten aikana

ikäihmisten palveluita on edustettu virtuaalisissa rekryointitapahtumissa, ja keväällä 2022 päästiin pitämään Kirkkonummen ensimmäinen ikäihmisten palveluiden oma rekryointitapahtuma. Uusia työntekijöitä ja omia keikkatyöntekijöitä on rekrytoitu yksiköihin koko pandemia-ajan. Ikäihmisten palveluihin on perustettu omat iloiset some-tilit näkyvyyden lisäämiseksi. Rekrytiimi on päässyt vuoden 2022 aikana vakiinnuttamaan vuokratyövoiman käytön vakaisiin ja luotettaviin yhteistyökumppaneihin. Omia keikkatyöntekijöitä, sijaispoolia ja vuokratyövoimaa on tarvittu ikäihmisten toimintayksiköissä paljon: vuoden 2022 alkupuolen aikana yhteensä 7 843 työvuoron verran. Näistä 5 694 oli vuokratun työvoiman avulla täytettyjä työvuoropuutoksia.

Etsivän vanhustyön käynnistämiseksi on pidetty työpajoja kolmannen sektorin kanssa. Ikäihmisten saattoapua on toteutettu koko pandemia-ajan yhteistyössä kirkkonummelaisten toimijoiden kanssa. Yhdessä seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa yksiköidemme ikäihmisille on järjestetty sekä konsertteja että ulkoilutempauksia. Ikäihmisten palveluiden kaksi omaa työntekijää ovat kevästä 2022 asti järjestäneet yksiköissä arkipäivittäin viriketoimintaa sekä juhla- ja virkistyshetkiä. Mukaan on saatu myös vapaaehtoisia ja tätä yhteistyötä kehitetään edelleen tämän vuoden aikana. Veikkolassa kahvilatoiminta saatiin käyntiin heti alkuvuodesta ja keskustan alueenkin torstaitreffit kevään aikana. Osanottajamäärät näissä kokoontumisissa ovat olleet aiempaa runsaammat.

Seniorilinja on ollut aiempaa aktiivisemmassa käytössä kuntalaisten taholta. Alkuvuoden vastaanotettujen puheluiden määrä rikkoi jo kesäkuussa tuhannen puhelun rajan, vaikka Seniorilinjan toiminta-aika supistettiin tilapäisesti puoleen, kun työntekijöitä siirrettiin alkuvuodesta toimintayksiköihin hoitotyön tueksi.

Terveyspalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Kuntoutuspalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Fysioterapian käynnit	6 500	3 539	54	3 983	-11	6 928	5 843
Toimintaterapian käynnit	1 000	636	64	755	-16	1 290	980
Käynnit terapiapalveluissa yhteensä	7 500	4 175	56	4 693	-11	8 218	8 967
Apuvälinehuollon käynnit	700	887	127	527	68	1 065	660
Ostopalvelut							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Fysioterapian käynnit	500	199	40	218	-9	501	1 062
Toimintaterapian käynnit	150	22	15	40	-45	73	207
Ostopalvelukäynnit yhteensä	650	221	34	258	-14	574	1 269
Vastaanottotoiminta							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Hoitajakäyntejä vastaanotoilla, sis. Päivystyksen	30 000	14 779	49	12 724	16	22 725	-
Lääkärikäyntejä vastaanotoilla	36 000	19 640	55	17 328	13	35 624	-
Lääkäreiden puhelinkontaktit	21 800	13 695	63	9 889	38	23 696	-
Kotisairaalan hoitokäyntien määrä	2 300	1 229	53	967	27	2 065	-
Suun terveydenhuolto							
Tunnusluku	TA 2022	Tot 7/22	Tot-%	Tot 7/21	Muutos %	TP 2021	TP 2020
Asiakkaita	14 000	8 699	62	9 841	-12	13 857	12 604
Käyntejä	35 000	16 747	48	20 040	-16	34 160	29 347

Toiminnan painopistealueet

Huomioidaan muutosjohtamisen tarpeet ja valmistaudutaan

- LU-hyvinvointialueelle siirtymiseen
- hyvinvointikeskuksen käyttöönottoon
  - suunnittelemalla toimintaa uusiin tiloihin.

Vastaanottopalvelut

- Palveluketjujen kehittäminen (huomioidaan mm. tarve, hoitosuositukset ja palautteet).
- Hoidontarpeen arvioinnin kehittäminen: ohjautuminen oikeaan hoitoon/palveluun.
- Yhteistyön kehittäminen eri palveluryhmien ja erikoissairaanhoidon kanssa.

Suun terveydenhuolto

- Kehitetään suun terveydenhuollon palveluprosesseja ja työnjakoa huomioiden tulevat uudistukset.
- Jatketaan syksyllä 2021 aloitettua aktiivista viestintää suun terveydenhuollon some-kanavilla.

Kuntoutuspalvelut

- Fysioterapeuttien suoravastaanottopalvelun käytön tehostuminen yhteistyössä vastaanottopalveluiden hoidontarpeen arvioinnin kanssa.
- Kehitetään kuntoutuspalveluiden palveluprosesseja ja toimintamalleja huomioiden tulevat muutokset ja uudistukset.

Vastaanottotoiminnassa hoitajien ja lääkäreiden käyntien määrät sekä lääkäreiden puhelinkontaktien määrät ovat vielä jonkin verran alhaisemmat kuin ennen koronapandemiaa, mutta niissä on merkittävää kasvua vuoteen 2021 verrattuna. Hoitaja- ja lääkärikäyntejä on heinäkuun loppuun mennessä kumpiakin noin 2 000 ja puhelinkontakteja lähes 4 000 enemmän kuin vuosi sitten. Kotisairaalan hoitokäyntien määrä on palautumassa koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Suun terveydenhuollossa kysyntä on palannut koronapandemiaa edeltäneelle tasolle, mutta keväällä äkillisesti ilmenneen hammaslääkäriresurssin heikentyneen saatavuuden vuoksi kevään asiakas- ja käyntimäärät sekä potilasmaksutulot jäivät odotettua pienemmiksi. Kesällä määrät palautuivat lähelle viime vuoden tasoa.

Kuntoutuspalveluissa asiakas- ja yksilökäyntimäärät ovat ajalla 1–7/2022 laskeneet vuoden 2021 käyntimääriin nähden jonkin verran useiden henkilöstövaihdosten ja aiempaa runsaampien poissaolojen johdosta. Ryhmäkerrat ja ryhmäkäyntimäärät vastaavat edellisen vuoden tilastoja. Kotikuntoutuksen ja apuväline- ja asunnonmuutostyöarviointien kysyntä on säilynyt ennallaan, apuvälineiden pesu-, huolto-, korjaus- ja kuljetuspalveluiden kysyntä ja tarve on lisääntynyt. Lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalveluiden käynti- ja asiakasmäärät ovat edelleen vähentyneet toimintatapojen muutosten myötä.

Vastaanottotoiminta

Koronapandemian jäljiltä on paljon hoitovelkaa, joka on lisännyt palvelujen kysyntää ja ruuhkautumista. Aiemmistä vuosista poiketen, myös heinäkuu on ollut ruuhkainen. Monet ovat viivästäneet hoitoon hakeutumistaan ja esim. pitkäaikaissairauksien määräaikaikaiskontrollissa käyntiään koronapandemian alkuaikana. Hoitovelan purkamiseen hoitajien vastaanottokäyntejä tarvittaisiin enemmän, mutta haasteena on edelleen hoitajaresurssin riittäminen kaikkiin eri tehtäviin. Lääkäriresurssi on ollut kohtalainen kysyntään nähden, mutta kiireetöntä aikaa lääkärin vastaanotolle on kuitenkin joutunut odottamaan valtaosan ajasta edellisvuosia kauemmin kaikilla terveysasemilla. Erityisenä haasteena on ollut suuren kysynnän ja resurssihaasteiden vuoksi toistuvasti ruuhkautunut hoidon tarpeen arvio (takaisinsoittopalvelu).

Koronapandemian ajan toiminut infektiopoliklinikka purettiin toukokuun lopussa. Tämän jälkeen keskustan sote-keskuksessa infektiopotilaat on otettu sairaanhoitajalle ajanvarauksella. Koronarokotuksien kysyntä ja määrät vähenivät kevään aikana. Rokotukset toteutettiin kevään ajan omana työnä, mutta heinäkuusta lähtien rokotettavien määrät ovat kasvussa ja ne on tehty resurssihaasteiden vuoksi ostopalveluhenkilöstön voimin.

Sodan puhkeaminen Ukrainassa näkyi helmi-maaliskuun vaihteessa hetkellisesti lisääntyneinä yhteydenottoina mielenterveysoireilun (mm. ahdistuksen lisääntyminen) takia myös terveystalouksissa. Joitakin Kirkkonummelle tulleita kiireellisen hoidon tarpeen olleista ukrainalaisista on hakeutunut

kiirevastaanotolle. Kiireetön sairaanhoito on järjestynyt vastaanottokeskuksen järjestämien palveluiden kautta.

Sote-keskukseen murtauduttiin alkuvuoden 2022 aikana kolmesti. Alkuvuoden kahden ensimmäisen murron jälkeen turvallisuutta parannettiin eri tavoin ja kolmannen murron yhteydessä tekijä saatiin näiden toimenpiteiden ansiosta kiinni. Murrot aiheuttivat taloudellisia kustannuksia mm. rikottujen ovien ja tavaroiden takia sekä turvattomuutta ja huolta työntekijöissä. Kotisairaalan henkilökunta siirtyi alkukevästä 2022 työskentelemään öisin väliaikaisesti Lehmuskartanon tiloihin näistä syistä.

Henkilöstöresurssien riittävyys on ollut jo pidempään haasteena. Sairastumisista johtuvat työntekijöiden poissaolot olivat tavanomaista runsaampia etenkin talven ja kevään aikana. Määräaikaisiin työsopimuksiin on ollut haastavaa saada rekrytoitua etenkin hoitajia, mutta myös lääkäreitä ja sijaisuuksia on jäänyt täyttämättä. Vuoronvaihto- ja ylityökielto vähensivät osaltaan hoitajaresurssia. Resurssihaasteet ovat näkyneet myös takaisinsoittopalvelun ruuhkautumisena. Ruuhkan purkaminen ja pääsy hyvään tai kohtalaiseen tilanteeseen on toistuvasti edellyttänyt hoitajien ylittöiden tekemistä.

Potilastietojärjestelmä päivitettiin Omni360-ohjelmaan kesäkuun alussa. Päivitys aiheutti väliaikaisesti palveluiden vähenemistä mm. siihen liittyvien koulutusten vuoksi. Reilun viikon ajan käyttöönoton jälkeen toimintaa vaikeutti myös päivitetylle järjestelmälle riittämätön palvelinresurssi. Päivityksen myötä järjestelmään saatiin mm. uusia lakisääteisiä ominaisuuksia ja se vastaa nyt myös Länsi-Uudenmaan vaatimuksia.

Vastaanottotoiminnan yhteisissä kehittämissäpäivissä on ideoitu ja suunniteltu mm. toimintamalleja uudessa Hyvinvointikeskuksessa.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollossa muodostui alkuvuodesta äkillisesti usean hammaslääkärin sekä kahden esihenkilön vaje. Aktiivisesta rekrytoinnista huolimatta etenkin sijaisuuksiin oli vaikeuksia saada tekijöitä ja sopimuskumppaneiltakin vuokrahenkilöstöä oli saatavilla vain hyvin rajatusti. Enimmillään hammaslääkäreistä puuttui lähes 40 %, mikä vaikutti aikuisten ja jonkin verran myös lasten hammashoitoon pääsyyn. Resurssivaje näkyi käyntien ja asiakasmäärien sekä potilasmaksutulojen vähentymisenä ja työhyvinvoinnin haasteina työn mm. luonteen muuttuessa päivystyspainotteiseksi ja jatkohoitoaikojen saatavuuden heikentyessä. Asiakaspalautteiden määrä vuorostaan nousi runsaiden aikojen peruutusten, siirtojen ja pidentyneen hoitoon pääsyajan vuoksi. Myös Kerralla enemmän -hoitomallia jäi keväällä tauolle resurssivajeen vuoksi. Tilanne kuitenkin kohentui kesää kohden, kun hammaslääkäreiden sijaisuudet ja vakanssit saatiin täytettyä. Haasteellisen kevään jälkeen hoitotakuussa on pysytty hyvin ja aikuisten kiireettömään hoitoon pääsee noin kahdessa kuukaudessa.

Poissaolojen kasvu ja pidempään jatkunut hoitohenkilöstön vaikea saatavuus vakituisiin toimiin ja sijaisuuksiin vaikeuttavat edelleen toimintaa. Hammashoitajat toimivat hammaslääkäreiden työpareina, mutta myös esimerkiksi hoidon tarpeen arvioissa (takaisinsoittopalvelu), tietojärjestelmän pääkäyttäjänä ja kuvantamisen tehtävissä. Koska hammashoitajien määrä suhteessa hammaslääkäreihin on niukka, normaalisti itsenäistä potilastyötä tekeviä suuhygienistejä joudutaan siirtämään usein hammashoitajien sijaisiksi. Tämä heikentää etenkin alaikäisten suun terveydenhuollon palvelujen saatavuutta ja vaikuttaa työhyvinvointiin. Hammaslääkärit joutuvat myös työskentelemään ajoittain ilman työparia, mikä hidastaa merkittävästi työskentelyä. Hammashoitajia on rekrytoitu aktiivisesti ja myös heitä on saatu myös oppisopimuskoulutuksen kautta.

Hyvinvointikeskukseen käyttöönottoon valmistautumista on jatkettu ja se on edellyttänyt etenkin esihenkilöiltä paljon muuttoa, tulevaan toimintaan ja hankintoihin liittyviä toimenpiteitä. Henkilöstö on

käynyt tutustumassa rakennukseen ja yhteistä valmistautumista jatketaan syksyn aikana sopimalla toimintakäytännöistä uusissa tiloissa. Muuttovaiheessa toimintaa joudutaan joiltakin osin supistamaan. Nykyisten tilojen riittävyys ja sisäilmaongelmat ovat olleet pitkään haasteena. Hyvinvointikeskus parantaa tätä tilannetta ja mahdollistaa nykyistä paremmin mm. työnjaon kehittämisen.

Myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu on edellyttänyt esihenkilöiltä paljon valmistelutyötä ja osallistumista useisiin eri työryhmiin mm. yhteisten toimintakäytäntöjen ja sujuvan siirtymisen varmistamiseksi. Joissakin työryhmissä on myös henkilöstön edustajia ja koko henkilöstön kanssa siirtymiseen valmistaudutaan syksyn aikana sisäisissä ja Länsi-Uudenmaan kuntien tilaisuuksissa. Loppuvuodesta on sujuvan siirtymän varmistamiseksi odotettavissa myös kouluttautumista uusien järjestelmiin ja perehtymistä yhteisiin toimintakäytäntöihin, mikä tulee vaikuttamaan palvelutuotantoon.

Kuntoutuspalvelut

Lasten toimintateriapalveluissa on pystytty tuottamaan palvelut joitakin erityisterapiatarpeita lukuun ottamatta omana toimintana jonotusajan oltua keskimäärin 3,5 kk, vaikka yksi lasten toimintaterapeutti on osallistunut kevään aikana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kehittämistyötoimintaan. Aikuisten toimintaterapiasta toimintaterapeutti on osallistunut sekä kotikuntoutusta, asunnonmuutostöitä että avotoimintaterapiaa koskeviin LU-kehittämishankkeisiin. Lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut on pyritty toteuttamaan pääosin omana toimintana voimavarojen ja kuntoutuksen palvelukriteereiden mukaisesti.

Fysio- ja toimintaterapiassa asiakkaat ovat suosineet lähivastaanottoja ja kuntoutusryhmät ovat olleet kautta jakson aina täysiä. Koronarajoitusten takia ryhmäkoot on edelleen jouduttu pitämään aiempaa pienempinä syksystä 2020 lähtien eikä Veikkolan kuntosali- ja kehitysvammaisten kuntosaliryhmiä ole vielä päästy käynnistämään. Kotiin vietävien palveluiden: kotikuntoutus, apuväline- ja asunnonmuutostyöarviointien kysyntä on edelleen ollut runsasta näiden palveluiden tukiessa erityisesti huonompikuntoisia kuntalaisiamme selviytymään kodeissaan. Fysio- ja toimintaterapian käyntimäärien hienoiseen laskuun vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan nähden ovat vaikuttaneet mm. lukuisat henkilöstövaihdokset, aiempaa runsaammat sairauspoissaolot, useamman henkilön osallistuminen LU-hyvinvointialueen kehittämistyöryhmiin sekä hyvinvointikeskuksen valmistelutyöhön, yhden fysioterapeutin toimittua kesä-heinäkuussa täysin kuntoutuspalveluista muuttokoordinaattorinamme. Syksyllä sekä LUHVA että hyvinvointikeskushanke muuttoineen tulevat syömään kuntoutuspalveluissa työaikaa asiakastyöltä. Kuntoutuspalveluista kuntoutussihteeri on avustanut vastaanottoa purkamalla keväästä lähtien aina mahdollisuuksien mukaan rokotuspuhelukonetta.

Apuvälinepalveluissa kuntalaisten kotona selviytymistä ja sekä omaisten että kotihoidon ja kotisairaalan henkilöstön työskentelyä on tuettu apuvälineiden lainaus-, pesu-, huolto-, korjaus-, asennus- ja kuljetustoimintojen avulla. Näiden palveluiden kysyntä on ollut runsasta ja edelleen kasvussa, kun kuntalaisiamme tuetaan selviytymään mahdollisimman pitkään omassa kodissa tai kodinomaisessa asumisessa. Apuvälinehuollossamme on jo useamman vuoden ajan ollut kahden huoltohenkilömme lisäksi palkkatuettu työntekijä, millä on varmistettu palvelun toiminta ympäri vuoden. Toukokuusta loppuvuoteen 2022 on kaksi palkkatuettua henkilöä toissa, millä varmistetaan kuntoutuspalveluiden siirtyvien kalusteiden ja apuvälineiden muutto hyvinvointikeskukseen. Apuvälinehuoltopalveluissa tulisi olla 3 henkilöä pysyvästi palveluiden toimivuuden varmistamiseksi ja tuleva vuosi huolettaakin palvelun toimivuuden osalta. Ilman kolmatta henkilöä eivät kuntalaisemme apuvälineiden saanti saumatta ole enää taattua.

Erikoissairaanhoido

Kirkkonummella jonottajia HUS-erikoissairaanhoidoon oli heinäkuun lopussa 21,2 henkilöä / 1000 asukasta ja koko HUS-alueella 22,6 henkilöä / 1000 asukasta. Vuonna 2021 vastaavat luvut olivat 29,3 / 1000 asukasta ja 28,8 / 1000 asukasta. Kirkkonummelaisista 5,4 henkilöä / 1000 asukasta jonotti vuodeosastolle ja 15,8 henkilöä / 1000 asukasta avohoitoon tai päiväkirurgiaan, viime vuonna 5,1 / 1000 asukasta vuodeosastolle ja 24,2 / 1000 asukasta avohoitoon tai päiväkirurgiaan.

Vuodeosastolle jonottavien kirkkonummelaisten mediaaniodotusaika on tällä hetkellä 86,5 vuorokautta (60 vuorokautta vuonna 2021) ja koko HUS-alueella 90 vuorokautta (67 vuorokautta vuonna 2021). Avohoitoon ja päiväkirurgiaan jonottavien mediaaniodotusaika on puolestaan 90 vuorokautta (51 vuorokautta vuonna 2021), HUS-alueella 75 vuorokautta (51 vuorokautta vuonna 2021).

Tammi-heinäkuun 2022 aikana Kirkkonummen asukkaista on lähtenyt 7 290 lähetettä HUS-erikoissairaanhoidoon, mikä tarkoittaa 180 / 1000 asukasta. Vuonna 2021 vastaavana aikana lähetteitä lähti 7 061 eli 176 / 1000 asukasta. Koko HUS-alueelta lähetteitä on lähtenyt 197 / 1000 asukasta, 191 / 1000 asukasta vuonna 2021.

Hallintopalvelut

Toiminnan painopistealueet

- Toimintaedellytysten luominen perusturvapalveluiden johtamiselle ja kehittämiselle tuki- ja asiantuntijapalveluita tuottaen sekä hallinnollisten prosessien sujuvuuden varmistaminen.

Perusturvan hallintopalveluiden tehtävänä on tuottaa tukipalveluita. Hallintopalveluiden henkilöstön tehtäväkentät määräytyvät ja kehittyvät palvelualueen tarpeen mukaisesti. Palvelualue on mukana erilaisissa kehittämishankkeissa, ja tämä näkyy hallintopalveluiden henkilöstön tehtäväkentässä.

Sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisvastuu siirtyy kunnalta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueen, sen toiminnan aloittamisen ja muun muassa palvelutuotannon, henkilöstön ja sopimusten siirron valmistelutyö on alueella kokonaisuudessaan mittava ja laaja-alainen. Hyvinvointialue tekee valmistelussa yhteistyötä alueen kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Tämä on näkynyt vuonna 2022 yhä kasvavassa määrin perusturvan hallintopalveluiden henkilöstön tehtäväkentässä.

Vuotta 2022 on leimannut myös Kirkkonummen hyvinvointikeskuksen käyttöönotto. Perusturvapalveluiden hallintopalveluiden henkilöstö on hoitanut osana tehtäväkenttäänsä Kirkkonummen hyvinvointikeskushankkeen valmistelu- ja koordinoititehtäviä. Näihin tehtäviin on sisältynyt yhteistyö muun muassa oman palvelualueen henkilöstön, muiden kunnan palvelualueiden ja arkkitehtien kanssa. Hankesuunnitteluun liittyvien tehtävien lisäksi hallintopalvelut ovat osallistuneet hankintojen valmisteluun palvelualueensa edustajien ja kunnan hankintayksikön kanssa.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisa-alue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2022	Onnistuminen 31.7.
Talouden seurannan kehittäminen	Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten liian suuri kasvu vaikuttaa pysyvästi kunnan valtionosuuksia alentavasti.	Ostopalveluiden kustannusten kasvuun pystytään puuttumaan ennen kuin ne estävät talousarvion toteutumista.	Palvelujen ostoja seurataan perusturvan johtoryhmän tasolla ja raportoidaan kuukausittain lautakunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle.	Palvelujen ostoja on seurattu johtoryhmässä kuukausittain. Lautakunnalle tietoa ei ole onnistuttu tuomaan joka kuukausi.
Tilivelvollisten vastuuhenkilöiden kouluttaminen	Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten liian suuri kasvu vaikuttaa pysyvästi kunnan valtionosuuksia alentavasti.	Tilivelvolliset vastuuhenkilöt pystyvät seuraamaan mm. talousennusteiden kehittymistä.	Tilivelvolliset vastuuhenkilöt perehdytetään hyvin talousseurannan järjestelmien käyttöön.	Uusille vastuuhenkilöille on järjestetty perehdytys kuukauden sisällä aloittamisesta.